

آب و انرژی

انرژی

علی آبادی: گسترش همکاری‌های فنی و مهندسی ایران و افغانستان در دستور کار است

وزیر نیرو با اشاره به اهداف سفر خود به افغانستان، گسترش همکاری‌های فنی و مهندسی با همسایگان برشمرد و گفت: در حال حاضر تعاملات خوبی بین ۲ کشور وجود دارد. به گزارش اقتصادسراسرآمد، عباس علی آبادی در بدو ورود به افغانستان، با اشاره به اشتراکات تاریخی، زبانی و فرهنگی دو ملت، اظهار داشت: ایران و افغانستان ۲ کشور هم‌ریان و دارای فرهنگ مشترک هستند و این اشتراکات، زمینه مناسبی برای توسعه همکاری‌ها در حوزه‌های مختلف فراهم می‌کند.

وزیر نیرو با تشریح اهداف سفر خود گفت: ضرورت داشت برای مذاکره و دیدار با مقامات حوزه آب و انرژی سفری به کلان‌شته‌باشیم، از سوی دیگر بازدید از پنج‌مین نمایشگاه بین‌المللی ایوحنیفه افغانستان و گسترش همکاری‌های فنی و مهندسی با کشورهای همسایه از جمله افغانستان، از مهم‌ترین اهداف این سفر است. علی آبادی با اشاره به وضعیت تبادلات میان ۲ کشور اعلام کرد: در حال حاضر امکان صدور خدمات فنی و مهندسی بین دو کشور وجود دارد و به دنبال افزایش آن هستیم و فرصت خوبی برای گسترش این همکاری‌ها مهیا شده است.

مصرف سی‌ان‌جی ۱۲ درصد افزایش یافت

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران درباره تأثیر اجرای نرخ سوم بنزین بر الگوی مصرف سوخت گفت: اجرای این طرح ۱۲ اثر داشته است؛ در حوزه سی‌ان‌جی، شاهد رشد حدود ۱۲ درصدی مصرف بوده‌ایم و تمایل به استفاده از این سوخت، به‌ویژه در حمل‌ونقل عمومی و سکوهای اینترنتی افزایش یافته است. به گزارش اقتصادسراسرآمد، محمدصادق عظیمی‌فر بیان کرد: مصرف بنزین نیز در بازه اجرای طرح، در مقایسه با بازه مشابه پارسال حدود سه درصد کاهش داشته است. وی ادامه داد: این موضوع نشان می‌دهد با اعمال اصلاحات تدریجی و گام‌به‌گام می‌توان هم مصرف را به‌صورت تدریجی اصلاح کرد و هم رفتار مصرف‌کنندگان را به سمت استفاده از سوخت‌های جایگزین سوق داد.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران با بیان اینکه مجموعه‌ای از طرح‌ها برای مدیریت و شفاف‌سازی مصرف سوخت طراحی شده است، گفت: این طرح‌ها در فازهای مختلف اجرا و از آنها بازخورد گرفته می‌شود و متناسب با بازخوردهای دریافت‌شده، ایرادها برطرف و سپس طرح به جامعه آماری بزرگ‌تر تسری داده می‌شود. این یک رویه علمی در دنیاست. عظیمی‌فر درباره کارت‌های اضطراری جایگاه‌های سوخت اظهار کرد: اکنون حدود ۴۰ درصد مصرف بنزین کشور با کارت اضطراری جایگاه‌ها انجام می‌شود که این موضوع دو ایراد اساسی دارد.

وی توضیح داد: نخست اینکه کارت اضطراری در اختیار جایگاه‌دار یا متصدی جایگاه است و مردم هنگام مراجعه به جایگاه، بیشتر باید این کارت را از جایگاه‌دار دریافت کنند که نوعی تصدی‌گری ایجاد کرده است.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران دومین ایراد را نبود شفافیت در سوخت‌گیری دانست و گفت: مشخص نیست چه فردی و چه مقدار سوخت‌گیری کرده است و همین موضوع می‌تواند منشا انحراف باشد.

عظیمی‌فر درباره شرایط مخازن سوخت نیز و گاهی گفت: با توجه تشدید تازاری گاز در زمستان امسال به‌دلیل آسیب‌های واردشده به تاسیسات گازی در جنگ، تأمین سوخت مایع نیروگاه‌ها از راهکارهای پایداری شبکه برق کشور در فصل سرد است.

وی با تأکید بر هم‌افزایی بین وزارت نفت و وزارت نیرو افزود: نفت‌گاز نیروگاهی ذخیره شده، پشتوانه مناسبی برای ورود به فصل سرد به‌شمار می‌رود.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران بازآمیدوری کرد که با مجموع اقدام‌های طراحی‌شده در بخش‌های مختلف و راهبری کار گروه بهینه‌سازی وزارت کشور، بتوانیم زمستان امسال را نیز با موفقیت پشت سر بگذاریم.

عظیمی‌فر با تأکید بر نقش مدیریت مصرف در عبور از فصل سرد خاطرنشان کرد: تحقق این هدف منوط به این است که همه بخش‌ها، از جمله بخش خانگی و صنعتی، در حوزه مصرف گاز بهینه‌سازی و مدیریت مصرف را جدی بگیرند. برآورد ما این است که فقط با ۱۰ درصد بهینه‌سازی و مدیریت مصرف می‌توان تأمین پایدار گاز بخش‌های مختلف را محقق کرد.

برای بازگرداندن حاشیه امنیت بازار جهانی انرژی است.

ورود بازار نفت به مرحله «گران‌بودن ریسک»

آنچه اکنون در بازار نفت اتفاق می‌افتد، تنها افزایش یا کاهش قیمت نفت نیست. هزینه بیمه نفتکش‌ها افزایش یافته، کرایه حمل بالا رفته، مسیرهای صادراتی با ریسک بیشتری مواجه شده‌اند و پالایشگاه‌ها نیز با محدودیت روبه‌رو هستند. رویترز گزارش داده است که با وجود افزایش جریان نفت خاورمیانه، قیمت نفت همچنان بالاتر از ۱۰۰ دلار باقی مانده بود؛ زیرا مشکلات لجستیکی و پالایشی اجازه نمی‌دهند افزایش صادرات به سرعت به کاهش قیمت مصرف‌کننده منجر شود. بنابراین، حتی اگر تولید نفت افزایش پیدا کند، تا زمانی که امنیت حمل، بیمه، ظرفیت پالایش و ذخایر به وضعیت عادی بازنگردد، بازار نمی‌تواند به شرایط پیش از بحران برگردد.

بازار جهانی نفت ممکن است در صورت تداوم افزایش صادرات خاورمیانه و آزادسازی ذخایر راهبردی، در کوتاه‌مدت با کاهش قیمت مواجه شود. اما این کاهش قیمت لزوماً به معنای پایان بحران نیست. زیر یک بازار زمانی واقعاً به ثبات می‌رسد که ذخایر آن نیز بازسازی شده باشند. در شرایط کنونی، ذخایر جهانی کاهش یافته، ظرفیت پالایش تحت فشار است، هزینه حمل نفتکش‌ها افزایش پیدا کرده و بخش مهمی از تجارت جهانی همچنان به عبور امن نفت از خلیج فارس و تنگه هرمز وابسته است. از همین رو، هشدار مدیرعامل آرامکو را باید نه به عنوان پیش‌بینی قطعی قیمت نفت، بلکه به عنوان هشدار درباره کاهش حاشیه امنیت بازار جهانی انرژی خواند.

پالایشگاه‌های جهان در ماه ژوئیه همچنان نزدیک به ۵ میلیون بشکه در روز کمتر از سطح سال قبل بوده است. صادرات فرآورده‌های نفتی نیز کاهش یافته و صادرات گازوئیل از روسیه، خاورمیانه و آسیا حدود ۱.۳ میلیون بشکه در روز نسبت به سال قبل کاهش داشته است. این مسئله اهمیت زیادی دارد، زیرا اقتصاد جهانی برای حمل‌ونقل، کشاورزی، صنعت و تولید به گازوئیل وابسته است. به همین دلیل، بحران ذخایر نفت در حال تبدیل شدن به بحران ذخایر سوخت است.

رویتز گزارش داده است که قیمت گازوئیل به دلیل اختلال در صادرات و آسیب به پالایشگاه‌ها افزایش یافته است. به همین مسئله دولت‌های غربی را به سمت استفاده رویتز گزارش داده است که نفتکش‌ها در برخی موارد با سازوکارهای پیچیده‌تری برای انتقال محموله از خلیج فارس به دربرای عمان فعالیت می‌کنند و افزایش ریسک باعث جهش هزینه حمل شده است. از نگاه بازار، تفاوت بزرگی میان «عبور نفت» و «عبور مطمئن و ارزان نفت» وجود دارد. ممکن است نفت از هرمز عبور کند، اما اگر مالکان کشتی‌ها برای عبور از منطقه حق بیمه بالاتری مطالبه کنند، نفتکش کمتری حاضر به پذیرش ریسک شود و کرایه حمل افزایش پیدا کند، هزینه نهایی نفت برای پالایشگاه‌ها و مصرف‌کنندگان همچنان بالا باقی می‌ماند. در همین شرایط، ارسال هاردی، مدیرعامل ویتول، از کمبود نفتکش در بازار سخن گفته و هشدار داده است که اگر جریان نفت از هرمز دوباره دچار اختلال جدی شود، قیمت نفت می‌تواند به سمت ۲۰۰ دلار در هر بشکه حرکت کند.

هرمز هنوز مهم‌ترین نقطه ریسک

تنگه هرمز همچنان یکی از مهم‌ترین متغیرهای بازار جهانی انرژی است. اگرچه جریان نفت از منطقه افزایش یافته، عبور نفتکش‌ها از این مسیر همچنان با هزینه و ریسک بیشتری نسبت به گذشته انجام می‌شود. رویتز گزارش داده است که نفتکش‌ها در برخی موارد با سازوکارهای پیچیده‌تری برای انتقال محموله از خلیج فارس به دربرای عمان فعالیت می‌کنند و افزایش ریسک باعث جهش هزینه حمل شده است. از نگاه بازار، تفاوت بزرگی میان «عبور نفت» و «عبور مطمئن و ارزان نفت» وجود دارد. ممکن است نفت از هرمز عبور کند، اما اگر مالکان کشتی‌ها برای عبور از منطقه حق بیمه بالاتری مطالبه کنند، نفتکش کمتری حاضر به پذیرش ریسک شود و کرایه حمل افزایش پیدا کند، هزینه نهایی نفت برای پالایشگاه‌ها و مصرف‌کنندگان همچنان بالا باقی می‌ماند. در همین شرایط، ارسال هاردی، مدیرعامل ویتول، از کمبود نفتکش در بازار سخن گفته و هشدار داده است که اگر جریان نفت از هرمز دوباره دچار اختلال جدی شود، قیمت نفت می‌تواند به سمت ۲۰۰ دلار در هر بشکه حرکت کند.

بحران از نفت‌خام به فرآورده‌ها رسید

یکی از ویژگی‌های مهم بحران کنونی این است که فشار بازار دیگر فقط در بخش نفت خام دیده نمی‌شود. آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرده است که تولید

«سرآمد» بررسی کرد؛

ذخایر نفت جهان در آستانه نقطه خطر

هشدار غول‌های نفتی درباره ته کشیدن ذخایر نفتی

گروه انرژی - سهیل مرتضوی - بازار

جهانی نفت در شرایطی وارد ماه‌های پایانی سال ۲۰۲۶ می‌شود که دیگر مسئله اصلی فقط میزان تولید روزانه نفت نیست؛ آنچه بیش از هر چیز بازار را نگران کرده، کاهش ذخایر قابل دسترسی و کوچک شدن حاشیه امن عرضه است. در چنین شرایطی است که مدیرعامل آرامکو درباره نازک شدن ذخایر نفت جهان هشدار داده است. همچنین آژانس بین‌المللی انرژی از کاهش بیش از ۵۰۰ میلیون بشکه‌ای ذخایر جهانی از آغاز جنگ خبر داده و به نظر می‌رسد ذخایر نفت جهان در برابر شوک بعدی آسیب‌پذیرتر از گذشته باشد.

امین ناصر، مدیرعامل شرکت آرامکو عربستان، در تازه‌ترین هشدار خود اعلام کرده است که بازسازی ذخایر نفت جهان پس از بحران اخیر ممکن است تا دو سال زمان ببرد. به گفته او، جهان در ابتدای بحران حدود ۱۰ میلیارد بشکه ذخیره نفتی در اختیار داشت و در جریان جنگ و اختلال‌های ایجادشده در بازار، نزدیک به ۳ میلیارد بشکه از عرضه نفت از دست رفته است. این هشدار در شرایطی مطرح می‌شود که بر اساس گزارش‌های تازه، ذخایر تجاری جهان به کمتر از ۶ میلیارد بشکه کاهش یافته و تنها حدود ۱۰ درصد این ذخایر از نظر عملیاتی به‌سرعت قابل دسترسی است.

ذخایر نفتی در اقتصاد جهانی نقش یک سپر دفاعی را ایفا می‌کنند. در شرایط عادی، اگر تولید یک کشور کاهش یابد یا یک مسیر صادراتی برای چند روز یا چند هفته مختل شود، مصرف‌کنندگان می‌توانند از ذخایر تجاری و راهبردی استفاده کنند تا بازار فرصت پیدا کند خود را با شرایط جدید تطبیق دهد. اما اگر همین ذخایر در جریان یک بحران طولانی مصرف شده باشند، قدرت واکنش بازار کاهش پیدا می‌کند.

آژانس بین‌المللی انرژی در گزارش ماه سپتامبر خود اعلام کرد که از آغاز جنگ، ذخایر مشاهده‌شده نفت جهان حدود ۵۰۷ میلیون بشکه کاهش یافته است. تنها در ماه اوت، کاهش ذخایر به حدود ۹۵ میلیون بشکه رسید. این آژانس همچنین هشدار داده است که با کوچک شدن ذخایر و تحت فشار بودن سیستم پالایشی جهان، حل بحران‌های ژئوپلیتیکی برای جلوگیری از تشدید فشار بر بازار اهمیت بیشتری پیدا کرده است.

نفت هست، اما حاشیه امن کم شده

پارادوکس مهم بازار نفت در شرایط کنونی این است که

سرپرست وزارت نفت:

تصمیم‌ها در حوزه سوخت باید مبتنی بر ظرفیت‌های داخلی باشد

سرپرست وزارت نفت با تأکید بر ضرورت مدیریت جامع مصرف سوخت و تقویت زیرساخت‌های انتقال، بر اهمیت نگاه کلان در تصمیم‌گیری‌های صنعت نفت تأکید کرد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، حمید پور در نشستی با مدیران شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران در محل ساختمان مرکزی این شرکت، افزون بر قدرت‌دانی از تلاش‌ها و زحمات‌های کارکنان و مدیران، بر ضرورت بهره‌گیری از نگاه راهبردی، علمی و جامع در مدیریت مسائل صنعت نفت و به‌ویژه صنعت پالایش و پخش فراورده‌های نفتی تأکید کرد.

وی با اشاره به سابقه ۳۵ ساله فعالیتش در صنعت نفت

گفت: در نشست‌های مدیریتی، برای فراهم کردن امکان تصمیم‌گیری دقیق‌تر و نگاه کلان به مسائل، اطلاعات باید به‌صورت منسجم و در قالب جمع‌بندی‌های مدیریتی ارائه شود.

سرپرست وزارت نفت با بیان اینکه در سازمان‌های بزرگ، حجم بالای فعالیت‌ها گاهی سبب می‌شود مسائل اصلی در میان جزئیات و جانش‌های روزمره گم‌شده شوند، تصریح کرد: نگاه از بالا و خارج از فضای روزمره سازمان می‌تواند به شناسایی دقیق‌تر مشکلات و یافتن راهکارهای مناسب کمک کند.

پور با تأکید بر موضوع‌های مرتبط با حوزه‌های گاز و فراورده‌های نفتی، بر ضرورت اتخاذ تصمیم‌های دقیق‌تر و مبتنی بر ظرفیت‌های داخلی کشور تأکید کرد و گفت: با توجه به اینکه بخش قابل توجهی از منابع مورد نیاز کشور در داخل تأمین می‌شود، باید به جای آنکه دیگران برای ما تصمیم‌سازی کنند، با شناخت دقیق اوضاع، طرح و برنامه داشته باشیم.

وی موضوع مدیریت مصرف سوخت، به‌ویژه بنزین و گازوئیل، را از مسائل مهم کشور دانست و بیان کرد: اقدام‌ها در زمینه کارت هوشمند سوخت مهم است، اما باید به تهدیدها و حمله‌های سایبری، توجه ویژه داشت و امنیت و پایداری سامانه‌های مرتبط با سوخت را تضمین کرد.

سرپرست وزارت نفت یادآور شد: مدیریت مصرف و اجرای طرح‌های کارشناسی در حوزه سوخت می‌تواند به بهبود تدریجی اوضاع کشور کمک کند؛ با این حال، هدف اصلی نباید تنها مدیریت امور جاری باشد، بلکه باید به سمت اصلاح الگوی حکمرانی و ارتقای شیوه اداره مجموعه‌ها حرکت کنیم.

پور همچنین استفاده از ظرفیت دانشگاه‌ها و مراکز علمی را برای توسعه آموزش‌های تخصصی و تربیت نیروهای جوان ضروری دانست و گفت باید زمینه‌ای فراهم شود تا نیروهای جوان، به‌ویژه در سال‌های نخست خدمت، در مسیر صحیح سازمانی قرار گیرند و از ظرفیت و انگیزه آنان به شکل مؤثر استفاده شود.

وی در ادامه با اشاره به اهمیت کردپورهای اصلی انتقال، جابه‌جایی نفت و فراورده‌های نفتی، بر ضرورت هدایت بخشی از فعالیت‌ها و برنامه‌های سازمانی در این مسیرها تأکید کرد و گفت: توجه به این ظرفیت‌ها می‌تواند در تقویت زیرساخت‌های صنعت نفت مؤثر باشد. سرپرست وزارت نفت همچنین با اشاره به اوضاع کشور و ضرورت ایجاد امید در جامعه، بیان کرد: در وضع موجود، باید با اقدام‌های مؤثر و ملموس، زمینه افزایش امید برای مردم فراهم شود. مدیریت صحیح مصرف و استفاده بهینه از منابع از این اقدام‌ها به‌شمار می‌آیند.

پور با تشبیه این وضع به «ماهی در آب» بیان کرد: گاهی افراد در داخل یک مجموعه بزرگ، به دلیل حضور مستمر در آن، اهمیت و ابعاد واقعی فعالیت‌های انجام‌شده را کمتر درک می‌کنند. در مقاطع دشوار، اگر گروه‌های اجرایی و متخصص صنعت نفت پای کار نبوندند، مشکلات کشور می‌توانست بسیار گسترده‌تر شود.

رئیس موسسه تحقیقات آب:

ال نینو ناجی آب ایران نمی‌شود؛ پیش‌بینی افزایش ۲۰ درصدی بارش در پاییز

رئیس موسسه تحقیقات آب گفت: پیش‌بینی می‌شود به علت پدیده ال نینو بارش‌ها در فصل پاییز ۲۰ تا ۷۰ درصد افزایش یابد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، محمدرضا کاویان‌پور به تسنیم گفت: بر اساس پیش‌بینی‌های موجود، انتظار می‌رود بارش در بخش‌هایی از کشور در فصل پاییز حدود ۳۰ تا ۷۰ درصد بیشتر از نرمال باشد و احتمال افزایش بارش در مناطق غربی زاگرس، به‌ویژه حوضه‌های کارون و کرخه، بیشتر است؛ با این حال، افزایش بارش لزوماً به معنای افزایش متناسب منابع آب قابل استفاده نیست.

رئیس مؤسسه تحقیقات آب افزود: در صورت تحقق این شرایط، می‌توان انتظار داشت رواناب و ورودی به برخی سد‌های این مناطق نیز افزایش پیدا کند، اما در شرایطی که احتمال وقوع بارش‌های شدید و کوتاه‌مدت وجود دارد، بخشی از بارش می‌تواند به‌صورت سیلاب ظاهر شود و فرصت کافی برای نفوذ و ذخیره‌سازی طبیعی یا مخزنی فراهم نشود.

وی با تأکید بر اینکه موضوع اصلی صرفاً ظرفیت مخازن نیست، گفت: مدیریت هم‌زمان ریسک سیلاب، ذخیره آب و تولید انرژی در چنین شرایطی اهمیت ویژه‌ای دارد. کاویان‌پور با اشاره به وضعیت فعلی ذخایر سدهای کشور اظهار کرد: سطح فعلی ذخایر در بسیاری از مخازن پایین است و این موضوع از یک جهت می‌تواند فضای بیشتری برای کنترل بخشی از سیلاب ایجاد کند، اما از جهت دیگر نشان‌دهنده آسیب‌پذیری منابع آب کشور و ضرورت استفاده بسیار حساب‌شده از ظرفیت مخازن است.

رئیس مؤسسه تحقیقات آب تصریح کرد: بنابراین نمی‌توان صرفاً با اتکا به وقوع یک دوره پر بارش، موضوع مدیریت منابع آب را حل‌شده تلقی کرد و مدیریت توأمان آب و انرژی و بهره‌برداری هوشمندانه از مخازن در چنین شرایطی اهمیت ویژه‌ای دارد. وی در ادامه با اشاره به اثر احتمالی ال نینو بر منابع آب کشور گفت: در تحلیل اثر ال نینو بر منابع آب کشور، صرفاً نباید به مقدار بارش توجه کرد؛ بلکه نوع، زمان، شدت و پراکنش مکانی بارش نیز اهمیت بسیار زیادی دارد. کاویان‌پور افزود: شرایط اقلیمی امروز با گذشته یکسان نیست و افزایش دما یکی از عواملی است که می‌تواند الگوی بارش و تبدیل بارش به رواناب را تحت تأثیر قرار دهد. وی ادامه داد: بر اساس برآوردهای فعلی، دما در دوره مورد بررسی می‌تواند حدود یک تا دو درجه سانتی‌گراد بالاتر از نرمال باشد. افزایش دما می‌تواند موجب افزایش تبخیر و همچنین افزایش تقاضای آب، به‌ویژه در بخش کشاورزی، شود.

رئیس مؤسسه تحقیقات آب با اشاره به پیش‌بینی وضعیت بارش در زمستان گفت: در شرایط فعلی، پیش‌بینی‌ها برای زمستان در مجموع در محدوده نرمال قرار دارند و بنابراین نباید صرفاً بر اساس افزایش بارش پاییز، انتظار یک دوره ترسالی پایدار در تمام سال داشت.

وی افزود: اگر بخشی از بارش‌های مؤثر به‌جای برف به‌صورت باران در ارتفاعات رخ دهد، ممکن است ذخیره برفی کاهش پیدا کند و در نتیجه الگوی زمانی تأمین آب نیز تغییر کند. کاویان‌پور تأکید کرد: حتی در صورت افزایش بارش، باید توجه داشت که افزایش بارش الزاماً معادل افزایش پایدار منابع آب قابل دسترسی نیست.

وی با اشاره به اقدامات مؤسسه تحقیقات آب در زمینه پیش‌بینی داده‌محور و استفاده از هوش مصنوعی اظهار کرد: مؤسسه تحقیقات آب در سال‌های اخیر فعالیت‌های قابل توجهی در زمینه پیش‌بینی داده‌محور و استفاده از روش‌های هوش مصنوعی برای پیش‌بینی جریان‌های ورودی انجام داده است.